НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ КЕРІВНИХ КАДРІВ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ
ІНСТИТУТ ПРАКТИЧНОЇ КУЛЬТУРОЛОГІЇ ТА АРТМЕНЕДЖМЕНТУ
КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ ТА ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
В.о. ректора
_____ Валерій МАРЧЕНКО
«___» _____ 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СУЧАСНА ІСТОРІОГРАФІЯ ТА БІБЛІОГРАФІЯ ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

для здобувачів вищої освіти

Галузь знань	**03 «Гуманітарні науки»**
Спеціальність	**032 «Історія та археологія»**
Освітній рівень	**третій (освітньо-науковий)**
Освітня програма	**«Історія української культури»**
Вид дисципліни	**обов'язкова**

Форма навчання	денна/заочна
Навчальний рік	2024/2025
Кількість кредитів ECTS	3/90
Мова викладання, навчання й оцінювання	українська
Форма підсумкового контролю	залік

КИЇВ–2024

Розробник:
Литвин Сергій Харитонович, доктор історичних наук, професор, професор кафедри психології та гуманітарних дисциплін _____

ЗАТВЕРДЖЕНО:
В. о. завідувача кафедри _____ Сергій ЛИТВИН
Протокол № 1 від «30» 08 2024 р.

ПОГОДЖЕНО з гарантом освітньої програми «Історія української культури»
Гарант освітньої програми _____ Сергій ЛИТВИН

1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Анотація (опис) навчальної дисципліни (у т. ч. міждисциплінарні зв'язки):

Навчальна дисципліна «Сучасна історіографія та бібліографія історії української культури» є складовою циклу професійної підготовки фахівців третього (освітньо-наукового) рівня, базовою для вивчення всього циклу гуманітарних і соціально-економічних дисциплін, передбачена спеціальністю 032 «Історія та археологія» і посідає чільне місце в удосконаленні змісту, структури, фахового рівня підготовки вчених-початківців.

Відповідно до навчального плану навчальна дисципліна «Сучасна історіографія та бібліографія історії української культури» є обов'язковим компонентом ОНП для формування спеціальних (фахових, предметних) компетентностей і вивчається здобувачами вищої освіти на першому курсі, у 1 семестрі. Формою підсумкового контролю є залік.

Навчальна дисципліна має міждисциплінарні зв'язки з такими дисциплінами, як «Філософія», «Історія первісної та Античної культури», «Історія культури європейського Середньовіччя», «Історія культури Відродження», «Актуальні проблеми історії української культури», «Історія української державності і культури».

Дисципліна охоплює:

теоретичний рівень – основні теоретико-методологічні засади вивчення історико-культурних явищ; сучасна історіографія історії української культури; зміст визначальних для розвитку сучасної вітчизняної історіографії культурологічних шкіл, праць провідних їх представників; понятійно-категоріальний апарат бібліографії, види та типи бібліографічних описів за різними типами джерел і документів; формування історіографічного огляду дослідження на основі опрацьованої бібліографії; основні вимоги вітчизняних та міжнародних бібліографічних стандартів; сучасна історіографія української культури в застосуванні дисертаційних досліджень;

науково-практичний рівень: формування джерелознавчої та бібліографічної бази дисертаційного дослідження; визначення бібліографічної бази дисертаційного дослідження; ведення самостійного пошуку та бібліографічного відбору необхідних джерел і наукової літератури; бібліографування списків використаної літератури для формування наукового апарату роботи; анотування історіографічної частини дисертаційного дослідження; застосування різних видів бібліографічного опису в науковому апараті дослідження.

2. Метою дисципліни є: сформувати уявлення про сутність сучасної вітчизняної історіографії та бібліографії історії української культури; розкрити значення вітчизняної історіографії культури як спеціальної галузі історичної науки, що вивчає її історію, процес нагромадження і розвитку історичних знань.

Вивчення курсу передбачає також розгляд історіографії як сукупності досліджень, наукової літератури, присвячених певній добі, періоду, проблемі,

події, регіону чи країні; а також як інструментарію наукового аналізу повноти і достовірності дослідження в історичній науці тієї чи іншої проблеми, теми, події, певного періоду конкретної доби та формування списку бібліографії та джерел наукового дослідження.

3. Завдання:

- формування загальних компетентностей на рівні здатності до абстрактного історико-культурного мислення, пошуку, синтезу та оброблення інформації, відбору наукових досліджень з певної тематики та їх аналізу в контексті розвитку історичної науки;
- виявлення логіки та об'єктивних закономірностей культурно-історичних процесів;
- набуття навичок наукового соціокультурного аналізу;
- формування списку бібліографії та джерел дисертаційного дослідження;
- виховання високого рівня культури, громадянської відповідальності, національної гідності, патріотизму.

4. Компетентності, яких набуває аспірант при вивченні дисципліни відповідно до освітньої програми:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК10. Здатність розробляти та реалізовувати наукові проекти і програми в галузі гуманітарних (історичних) наук.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК2. Детальні знання про цивілізаційний та соціокультурний виміри глобалізаційних процесів.

СК4 Здатність визначати, осмислювати і адаптувати інноваційні історико-культурологічні знання до вітчизняної реальності.

СК10. Знання ресурсів доступних для методично-обгрунтованого дослідження диференційованих ознак історико-культурного досвіду людства та українського народу.

5. Програмні результати навчання:

ПРН2. *Знання та розуміння* теорії та методології системного аналізу, *знання та розуміння* етапів реалізації системного підходу при дослідженні історичних процесів та явищ, *вміння та навички* використовувати методологію системного аналізу в історичній науці.

ПРН 4. *Вміння та навички* працювати з різними джерелами, вишукувати, обробляти, аналізувати та систематизувати отриману інформацію. *Розуміння* наукових статей у сфері обраної спеціальності. *Вміння та навики* працювати з сучасними бібліографічними і реферативними базами даних, а також наукометричними платформами, такими як Web of Science, Scopus та ін. *Вміння та навички* відслідковувати найновіші досягнення в історичній науці та знаходити наукові джерела, які мають відношення до сфери наукових інтересів аспіранта. *Знання, розуміння, вміння та навички використання* правил цитування та посилання на використані джерела, правил оформлення бібліографічного списку. *Знання та розуміння* змісту і порядку розрахунку основних кількісних наукометричних показників ефективності наукової діяльності

(індекс цитування, індекс Хірша (h-індекс), імпакт-фактор. *Вміння та навички* аналізувати інформаційні джерела, виявляти протиріччя і не вирішенні раніше проблеми або їх частини, формулювати робочі гіпотези.

ПРН7. *Вміння та навички* генерувати власні ідеї та приймати обґрунтовані рішення, розробляти та реалізовувати наукові проекти і програми в галузі історико-культурологічних досліджень

ПРН14. Здатність об'єднувати (синтезувати) та обговорювати публікації та події в межах дослідження історії культури.

ПРН15. Обізнаність та здатність взаємодіяти інтелектуально з найновішими дослідженнями в історико-культурній т а соціокультурній сферах.

Програма навчальної дисципліни складається з трьох модулів:

Модуль 1. Історіографія історії культури від давніх часів до епохи українського національно-культурного відродження – передбачає вивчення актуальних проблем історіографії історії української культури від її витоків, княжої доби, доби перебування у спільній литовсько-руcько-польській державі, козацької доби і до епохи українського національно-культурного відродження. Основні акценти скеровані на виявлення проблемних питань, дискусійних подій і соціокультурних явищ в ці історичні періоди.

Модуль 2. Стан і перспективи розвитку історіографії історії української культури Нового та Новітнього часу – покликаний сприяти усвідомленню стану та перспектив розвитку історіографії, яка згідно зі своєю періодизацією, пройшовши народницьку та державницьку концепції у XIX–XX ст., перебуває в постмодерному дискурсі в стані пошуків світоглядних змін.

Модуль 3. Бібліографія історії української культури – передбачає вивчення бібліографічної діяльності як виду аналітико-синтетичної і наукової обробки джерел, особливостей бібліографії історії української культури, набуття навичок використання бібліографічних стандартів, бібліографічних описів і бібліографічних посилань при проведенні наукових досліджень.

2. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(для денної форми навчання)

№ з/п	Назва розділу і теми	кількість годин							
		денна форма							
		Усього	у тому числі						
			Л	С	П	лаб	інд	м.к.	с.р.
МОДУЛЬ 1. ІСТОРІОГРАФІЯ ІСТОРІЇ КУЛЬТУРИ ВІД ДАВНІХ ЧАСІВ ДО ЕПОХИ УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНО-КУЛЬТУРНОГО ВІДРОДЖЕННЯ									
1.1.	Вступ до курсу: «Сучасна історіографія та бібліографія історії української культури». Поняття історіографії історії української культури та її періодизація.	7	2						5
1.2.	Історіографія історії української культури давньої, княжої та литовсько-польської доби	7	2						5
1.3.	Історіографія історії культури козацької доби	7	2						5
1.4.	Історіографія історії культури епохи українського національно-культурного відродження.	7	2						5
	Модульний контроль № 1	2						2	
	Разом за модуль 1	**30**	**8**					**2**	**20**
МОДУЛЬ 2. СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ІСТОРІОГРАФІЇ ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ НОВОГО ТА НОВІТНЬОГО ЧАСУ									
2.1.	Народницька концепція історіографії історії української культури	7	2						5
2.2.	Державницька концепція історіографії історії української культури доби національно-визвольних змагань 1917–1921 рр.	7	2						5
2.3.	Історіографія історії української культури біполярного поділу – українська еміграційно-діаспорна та українська радянська (30–80-ті рр. XX ст.)	7	2						5
2.4.	Тенденції та перспективи розвитку сучасної історіографії історії української культури.	7	2						5
	Модульний контроль № 2	2						2	
	Разом за 2 модуль	**30**	**8**					**2**	**20**

МОДУЛЬ 3. БІБЛІОГРАФІЯ ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ									
3.1.	Виникнення та історичний розвиток бібліографії	7	2						5
3.2.	Види та особливості бібліографії історії української культури.	7	2						5
3.3.	Бібліографічна діяльність як вид аналітико-синтетичної і наукової обробки джерел.	7	2						5
3.4.	Бібліографічні стандарти, бібліографічні описи та бібліографічні посилання.	7	2						5
	Модульний контроль № 3	2						2	
	Разом за 3 модуль	**30**	**8**					**2**	**20**
	Разом з дисципліни	**90**	**24**					**6**	**60**

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МОДУЛЬ 1. ІСТОРІОГРАФІЯ ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ ВІД ДАВНІХ ЧАСІВ ДО ЕПОХИ УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНО-КУЛЬТУРНОГО ВІДРОДЖЕННЯ

Тема 1.1. Вступ до курсу: «Сучасна історіографія та бібліографія історії української культури» Поняття історіографії історії української культури та її періодизація

Анотація до лекції 1.1.

Сучасна історіографія та бібліографія історії української культури як навчальна дисципліна. Предмет, мета, завдання, методологічні основи курсу. Джерела та історіографія до вивчення навчальної дисципліни, місце в системі підготовки аспірантів.

Суть терміну «історіографія». Українська історіографія. Поняття історіографії історії культури. Функції історіографії як навчальної дисципліни: пізнавальна, світоглядна, регулятивна та міждисциплінарна.

Українська культура та проблеми вивчення її історії. Українська модель культури. Ступінь наукового розроблення. Періодизація історіографії історії української культури. Особливості дослідження української культури в різні історичні періоди. Сучасні історіографічні дослідження історії української культури. Основні види історіографічних джерел (конкретний приклад, характеристика, обґрунтування): міфи, легенди, перекази; літописи, хроніки; узагальнюючі історичні праці; монографічні дослідження; науково-популярна й навчальна література; матеріали наукових конференцій, з'їздів, симпозіумів тощо; критико-бібліографічна література; матеріали, що відображають творчий шлях і досвід визначних учених; документи тощо.

.

План

1. Мета, завдання і значення навчальної дисципліни.
2. Термінологічні поняття історіографії та бібліографії.
3. Українська історіографія як специфічна галузь історичної науки.
4. Предмет, об’єкт та основні завдання історіографії історії культури.
5. Загальна періодизація української історіографії.
6. Основні види історіографічних джерел дослідження історії української культури.
7. Етапи розвитку історіографії історії української культури.

Завдання для самостійної роботи до теми 1.1.

1. Означте предмет вивчення навчальної дисципліни.
2. Назвіть мету і завдання навчальної дисципліни.
3. Охарактеризуйте тематичний план навчальної дисципліни.
4. Надайте визначення терміну культура.
5. Визначте функції культури.
6. Назвіть та коротко охарактеризуйте культурно-історичні епохи.
7. Перечисліть типи культури.
8. Дайте визначення національної культури.
9. Надайте класифікацію культури за сферами діяльності людини
10. Назвіть етапи становлення історіографії історії української культури.
11. Охарактеризуйте особливості дослідження української культури в різні історичні періоди.
12. Перечисліть основні види історіографічних джерел дослідження історії української культури.

Література: 3, 4, 5, 7, 8, 9, 22.

Тема 1.2. Історіографія історії української культури давньої, княжої та литовсько-польської доби

Анотація до лекції 1.2.

Українська культура давньої доби. Проблема етноніма «Україна». Український соціокультурний простір. Геокультурні особливості України. Головні складники української культури. Періодизація розвитку української культури. Первісні культури на теренах сучасної України та їх періодизація.

Трипільська культура. Культура Кімерії, Скіфії і Сарматії та їх впливи на розвиток української культури. Культура грецьких міст-полісів: Тіра, Ольвія, Херсонес, Пантікапей, Феодосія та їх значення для культурного розвитку українських земель. Культура східних слов’ян.

Зростання й зміцнення держави Київська Русь. Культура Київської держави – яскраве та багатогранне явище. Роль і вплив запровадження християнства на розвиток культури на Русі. Розвиток писемності, освіти та літератури. Розвиток книжної справи, наукових знань і мистецтва Київської Русі. Розвиток архітектури і монументально-декоративного живопису. Музичне мистецтво й ідейно-художня цілісність музики й пісні.

Культурна ситуація в Галицько-Волинській державі. Містобудування та архітектурні традиції західноукраїнських земель. Розвиток освіти і науки на західноукраїнських землях.

Європейські культурні впливи на розвиток української культури в литовсько-польський період. Острозька школа та Києво-Могилянський колегіум. Західноруські літописи, мемуари та хроніки як історіографічні джерела литовсько-польської доби. Розвиток української полемічної літератури. Український стиль в архітектурі, мистецтво іконостасу. Розвиток музичного мистецтва. Особливості українського театрального мистецтва.

План

1. Культурно-історичні епохи.
2. Кочові племена та їхня роль у формуванні української культури.
3. Вплив культури античних міст-полісів Північного Причорномор'я на українську культуру.
4. Культура східних слов'ян.
5. Запровадження християнства на Русі та його роль у розвитку культури.
6. Соціально-політична і культурна ситуація в литовсько-польську добу.

Завдання для самостійної роботи до теми 1.2.

1. Виділіть основні періоди розвитку української культури.
2. Опишіть основні характерні риси трипільської культури.
3. Охарактеризуйте культуру скіфської доби та її історіографічні джерела.
4. Дайте загальну характеристику історіографії історії культури античних колоній Північного Причорномор'я.
5. Надайте загальну характеристику розвитку історіографії історії культури Княжої доби.
6. Який вплив справило християнство на процеси розвитку культури Київської Русі?
7. Охарактеризуйте розвиток освіти в Княжу добу.
8. Які пам'ятки архітектури збереглися в Україні від часів Київської Русі?
9. Які стилі й тенденції склалися в архітектурі та живописі Галицько-Волинської держави?
10. Яке значення Великого князівства Литовського в розвитку освіти й культури України?
11. У чому полягає вплив виникнення друкарської справи в Україні на розвиток освіти, українського письменства та культури в цілому?
12. Яке значення мала Острозька школа для української культури?
13. Охарактеризуйте внесок Петро Могили в розвиток української культури.
14. Які обставини об'єктивного і суб'єктивного характеру забезпечили унікальну роль Києво-Могилянської академії в історії української культури**?**
15. Визначте особливості розвитку української музичної культури та театрального мистецтва.
16. Розкрийте причини розвитку полемічної літератури, перелічити відомих полемістів цієї доби.

Література: 3, 4, 5, 6, 9, 16, 17, 19, 22.

Тема 1.3. Історіографія історії культури козацької доби

Анотація до лекції 1.3.

Козацтво як провідна верства новоствореної держави – визначальний чинник розвитку культури й мистецтва. Стиль українського бароко як універсального художнього напряму в усіх видах мистецтва – поетичному, образотворчому, музичному, театральному та в архітектурі. Внесок гетьмана Івана Мазепи в культове будівництво. Розвиток освіти і книгодрукування в козацьку добу. Козацькі літописи як джерело вивчення історії культури козацтва. Специфіка українського бароко в літературі, музиці, театрі. Розвиток архітектури козацької доби на західноукраїнських землях. Особливості західноукраїнського живопису та іконопису.

План

1. Умови та тенденції розвитку української культури козацької доби.
2. Бароко в архітектурі та мистецтві.
3. Козацькі літописи як джерело вивчення історії культури козацтва.
4. Розвиток освіти та книгодрукування.
4. Специфіка українського бароко в літературі, музиці, театрі.
5. Козацькі літописи та їх особливі ознаки як джерела історії української культури.
6. Освіта і книговидання на західноукраїнських землях в козацьку добу

Завдання для самостійної роботи до теми 1.3.

1. Надайте загальну характеристику тенденцій розвитку української культури козацької доби.
2. Сформулюйте вашу думку про роль українського козацтва у формуванні української національної ідентичності.
3. Назвіть характерні ознаки самобутньої української барокової художньо-мистецької культури.
4. Які особливості стилю бароко? Які ви знаєте українські пам’ятки архітектури, побудовані в стилі бароко?
5. Яких видатних українських архітекторів XVII–XVIII ст. ви знаєте?
6. Що визначало національну своєрідність козацьких храмів XVII століття?
7. Визначте особливості козацької педагогіки.
8. Назвіть особливості козацьких літописів.
9. Охарактеризуйте народно-побутову козацьку культуру.
10. Якою була культурно-просвітницька діяльність Києво-Могилянської академії?
11. Яке вчення лежало в основі філософських поглядів Г.С. Сковороди?
12. Який внесок зробив І. Мазепа в українську культуру?
13. Яких видатних українських композиторів XVIII ст. ви знаєте?

Література: 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 15, 16, 19, 20, 22.

Тема 1.4. Історіографія історії культури епохи

українського національно-культурного відродження

Анотація до лекції 1.4.

Сутність українського національно-культурного відродження, його етапи та художні стилі (бароко, рококо, класицизм, романтизм, реалізм). Дворянський період національно-культурного відродження та його культурні здобутки. Розвиток освіти. Образотворче мистецтво: станковий живопис (Василь Тропінін), портретний, історичний та пейзажний (Капітон Павлов, Аполлон Мокрицький, Тарас Шевченко), монументальний живопис, скульптура громадського звучання (пам'ятники Хмельницькому, Котляревському, Гоголю). Пам'ятки садово-паркового мистецтва.

Українське літературне сузір'я: Тарас Шевченко, Пантелеймон Куліш, Іван Нечуй-Левицький, Панас Мирний, Леонід Глібов, Павло Грабовський, Іван Франко, Леся Українка. Розвиток української історичної науки (Микола Костомаров, Володимир Антонович, Михайло Драгоманов, Михайло Грушевський. Зародження українського професійного театру (Марко Кропивницький, Микола Садовський, Михайло Старицький, Іван Карпенко-Карий).

Ідеологія українського слов'янського відродження Кирило-Мефодіївського братства. Культурницька діяльність українських громад.

Розвиток національного музичного мистецтва (кобзарське мистецтво, національна опера, композиторська школа М. Лисенка, хорова творчість Кирила Стеценка і Миколи Леонтовича)

Особливості розвитку української культури в західноукраїнських землях: музичне мистецтво, живопис, скульптура, театр.

План

1. Ґенеза українського національно-культурного відродження.
2. Дворянський період національно-культурного відродження та його культурні здобутки.
3. Історіографічні праці діячів української культури першої половини XIX століття.
4. Історіографія історії української культури другої половини XIX століття.
5. Особливості розвитку історіографії історії української культури в західноукраїнських землях.

Завдання для самостійної роботи до теми 1.4.

1. Надайте загальне тлумачення суті терміну «українське національно-культурне відродження» даного періоду.
2. Яким було становище української освіти у складі Російської та Австро-Угорської імперій у XIX ст. – на початку XX ст.?
3. Що таке класицизм в архітектурі та образотворчому мистецтві? Назвіть представників цієї течії в українській культурі.
4. Розкажіть про романтичний стиль в українській літературі. Які письменники та поети представляли цей стиль в українській літературі?

5. Охарактеризуйте вплив громадівського руху на розвиток літератури в Україні.
6. Охарактеризуйте стан розвитку музичної культури і театру в Україні.
7. Назвіть діячів українського театру XIX ст.
8. Як вплинула революція 1905–1907 рр. в Росії на піднесення національно-культурного життя України.
9. Які нові течії з'явилися в архітектурі та живописі України на початку XX ст.
10. У чому полягають особливості національно-культурного відродження в західноукраїнських землях?

Література: 3, 4, 5, 6, 9, 10, 13, 15, 16, 17, 18, 19, 22.

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 1

Модульна контрольна робота (письмова)

Варіант 1.

1. Вплив культури кочових племен та античних міст-полісів Північного Причорномор'я на українську культуру.
2. Надайте загальну характеристику розвитку історіографії історії культури Київської Русі.
3. Соціально-політична і культурна ситуація в литовсько-польську добу.
4. Український козацький бароко в архітектурі літературі, музиці, театрі.

Варіант 2.

1. Охарактеризуйте розвиток історії культури східних слов'ян.
2. Особливості освіти та містобудування у Галицько-Волинській державі.
3. Освіта і книгодрукування в литовсько-польську добу.
4. Умови та тенденції розвитку історіографії історії української культури козацької доби.

МОДУЛЬ 2. СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ІСТОРІОГРАФІЇ ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ НОВОГО ТА НОВІТНЬОГО ЧАСУ

Тема 2.1. Народницька концепція історіографії історії української культури

Анотація до лекції 2.1.

Започаткування історіографії історії української культури з народницької концепції (історії культури народу, а не держави й території). Романтично-народницький період (Ізмаїл Срезневський, Аполлон Скальковський, Михайло Максимович). Позитивістсько-народницький (70-ті рр. XIX ст. – початок XX ст.) – Микола Костомаров, Пантелеймон Куліш, Тарас Шевченко, Володимир Антонович, Олександр Лазаревський, Дмитро Яворницький, Михайло Грушевський (ран. період).

Західноукраїнська історіографія народницького напряму (Денис Зубрицький, гурток «Руська трійця» у складі Маркіяна Шашкевича, Івана Вагилевича і Якова Головацького, Іван Франко.

План

1. Історичні умови розвитку народницької концепції історіографії історії української культури.
2. Романтично-народницький напрямок історіографії (Ізмаїл Срезневський, Аполлон Скальковський, Михайло Максимович).
3. Позитивістсько-народницький напрям в історіографії (Микола Костомаров, Пантелеймон Куліш, Володимир Антонович, Олександр Лазаревський,, Дмитро Яворницький, Михайло Грушевський).
4. Західноукраїнська історіографія народницького напрямку.

Завдання для самостійної роботи до теми 2.1.

1. Надайте пояснення суті народницької концепції історіографії історії української культури.
2. Проілюструйте поділ народницької концепції на періоди.
3. Хто були представниками романтично-народницького періоду?
4. Позитивістсько-народницький напрямок. Хто його представники?
5. Охарактеризуйте творчість Миколи Костомарова.
6. Суспільно-політичні погляди Пантелеймона Куліша.
7. Історіографічна школа Володимира Антоновича.
8. Дослідник українського козацтва Дмитро Яворницький.
9. Ранній народницький період Михайла Грушевського.
10. Висвітліть діяльність представників західноукраїнської школи історіографії історії культури..

Література: 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 13, 14, 15, 16, 19, 21, 22.

Тема 2.2. Державницька концепція історіографії історії української культури доби національно-визвольних змагань 1917–1921 рр.

Анотація до лекції 2.2.

Розвиток української культури початку XX століття. Історичні умови формування державницького напряму в історіографії історії української культури. Вплив творчості М. Драгоманова на заснування державницької концепції в історіографії. Державницька концепція Михайла Грушевського в історіографії історії української культури.

Світоглядною та культурно-естетичною реакцією на події доби національно-визвольних змагань 1917–1921 років був модернізм. Культурний рух періоду Центральної Ради. Підтримка Української Центральної ради розвитку української освіти та культури, видавничої справи, театрального життя. Заснування Української Академії мистецтв.

Розвиток української культури періоду Гетьманату Павла Скоропадського. В освіті тривав процес формування україномовних навчальних закладів, створені Київський народний і Кам'янець-Подільський університети, засновано Академію наук, створено перший український національний хор у Києві, Державну капелу бандуристів Гната Хоткевича, Державний симфонічний оркестр ім. Миколи Лисенка, започатковано Державний український архів, засновано національну Галерею мистецтв, Український історичний музей та Українську національну бібліотеку.

Соціокультурна ситуація в часи Директорії. Незважаючи на несприятливі умови, сумлінно працювали Міністром освіти Іван Огієнко, а Міністром мистецтв – Дмитро Антонович. Важливою подією культурного життя за доби Директорії стало створення Української республіканської капели Олександра Кошиця. Великий внесок зробили в архітектуру В. – Мурашко.

Молода плеяда істориків – історіографічна наукова школа Михайла Грушевського (О. Терлецький, Д. Коренеь, М. Кордуб, С. Томашівський, С. Рудницькй, О. Целевич, Ю. Кміт, З. Кузеля, О. ЧайківськиЙ, В. Герасимчук, О. Сушко, Ф. Галійчук, І. Джиджора, І. Кривецький, І. Крип'якевич та ін.)

План

1. Історичні умови формування державницького напряму в історіографії історії української культури.
2. Розвиток української культури початку ХХ століття.
3. Вплив творчості М. Драгоманова на заснування державницької концепції в історіографії.
4. Державницька концепція Михайла Грушевського в історіографії історії української культури.
5. Історіографічна наукова школа Михайла Грушевського (О. Терлецький, Д. Коренець, М. Кордуб, С. Томашівський, С. Рудницький, О. Целевич, Ю. Кміт, З. Кузеля, О. Чайківський, В. Герасимчук, О. Сушко, Ф. Галійчук, І. Джиджора, І. Кривецький, І. Крип'якевич та ін.).
6. Культурний рух періоду Центральної Ради.
7. Розвиток української культури періоду Гетьманату Павла Скоропадського.
8. Соціокультурна ситуація в часи Директорії.

Завдання для самостійної роботи до теми 2.2.

1. Охарактеризуйте соціокультурну ситуацію початку ХХ століття.
2. Вплив творчості Михайла .Драгоманова на заснування державницької концепції в історіографії.
3. Державницька концепція М. Грушевського в історіографії історії культури.
4. Поясніть новітні тенденції та національна самобутність розвитку культури і мистецтва періоду визвольних змагань 1917–1921 рр.
5. Покажіть внесок в історіографію В'ячеслава Липинського, Дмитра Дорошенка, Івана Огієнка, Дмитра Антоновича, Дмитра Багалія.
6. Охарактеризуйте внесок наукової школи М. Грушевського на розвиток історіографії історії української культури, зокрема О. Терлецьким, Д. Коренцем, М. Кордубом, С. Томашівським, С. Рудницьким, О. Целевичем, Ю. Кмітом, З. Кузелею, О. Чайківським, В. Герасимчуком, О. Сушком, Ф. Галійчуком, І. Джиджорою, І. Кривецьким, І. Крип'якевичем та ін.
7. Проаналізуйте політику П. Скоропадського у сфері культури.
8. Назвіть видатних митців періоду Директорії УНР.
9. Охарактеризуйте творчість художника Григорія Нарбута.
10. Чим відомий художник Олександр Мурашко?

Література: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 13, 14, 15, 16, 17, 19, 21, 22.

Тема 2.3. Історіографія історії української культури біполярного поділу – української еміграційно-діаспорної та української радянської (30–80-ті рр. XX ст.)

Анотація до лекції 2.3.

Біполярний поділ історіографії на українську історіографію поза межами українських земель, у наукових осередках української еміграції та в межах СРСР. Школи Д. Дорошенка і Б. Крупницького в Українському вільному університеті (Мюнхен) та Українському науковому інституті (Берлін).

Монтування української історіографії в загальноросійську схему. Більшовицька «українізація» 20-х років як провокація радянського режиму на виявлення всього українського з метою подальшої розправи. «Розстріляне відродження» – цілеспрямоване винищення тоталітарним сталінським режимом духовно-культурного та літературно-мистецького покоління 1930-х років, цвіту української нації. Припинення творчої праці, фізичне знищення, розстріли, катування в тюрмах і таборах ГУЛАГу українських діячів культури. Утиски і нищення творчих мистецьких організацій, письменників, художників, музикантів, кобзарів, бандуристів, священнослужителів, пам'яток церковної архітектури тощо.

Припинення історіографічних студій та студій з історії української культури зокрема. Переведення освіти і виховання виключно на комуністичні рейки.

Цинічне навернення до української героїко-патріотичної тематики в літературі, кіномистецтві та до українських історичних постатей у роки радянсько-німецької війни.

Культурно-мистецький доробок митців – прихильників ОУН та УПА (Ю. Липа, Б. Бора, М. Вереса, О. Киянки, І. Багряного).

Культура повоєнного періоду як ланка тоталітарної машини. Повернення до політики заборон, переслідувань і репресій, деформацій у мовній сфері. Нав'язування теми подвигу у війні і воєнно-патріотичних проблем. Нищення культурної спадщини за ідеологічними й національними ознаками (твори українських митців, портрети українських політичних діячів, січових стрільців, діячів церкви тощо).

Строкатість культурної політики доби Хрущова: з одного боку, реабілітація репресованих діячів культури і мистецтва, а з іншого – переслідування українських митців, дисидентів і «шестидесятників».

План

1. Біполярність української історіографії культури в 30–80-х роках XX ст.
2. Особливості культурного будівництва в умовах тоталітаризму.
3. Українська культура в роки радянсько-німецької війни.
4. Здобутки та втрати української культури в другій половині 40-х – першій половині 60-х рр.
5. Українська культура другої половини 60–80-х років.

Завдання для самостійної роботи до теми 2.3.

1. Назвіть особливості культурного будівництва в умовах тоталітаризму (20–30-ті рр.).
2. У чому суть терміну «розстріляне відродження»?
3. Українська культура в роки радянсько-німецької війни.
4. У чому проявилося звернення радянського керівництва до українського історичного минулого.
5. Здобутки та втрати української культури в другій половині 40-х – першій половині 60-х рр.
6. Посилення боротьби з національними культурними проявами.
7. Українська культура другої половини 60–80-х років.
8. Вплив «хрущовської відлиги», дисидентів і «шестидесятників» на соціокультурну ситуацію в Україні.

Література: 1, 2, 3, 5, 7, 9, 10, 14, 16, 17, 19, 21, 22.

Тема 2.4. Тенденції розвитку сучасної історіографії історії української культури

Анотація до лекції 2.4.

Умови й можливості розвитку національної культури в незалежній Україні. Формування законодавчої бази щодо розвитку культури. Розвиток освіти, проблеми і перспективи її реформування. Створення умов формування сучасної історіографії історії української культури.

Найбільшого поширення набули історичні праці, присвячені соціально-політичним процесам 20-30-х років, проблемам голодомору та повстанського руху.

Українська література в пошуках власного шляху і стилю. Демократичність – найважливіша риса сучасної української культури.

Посилення інтересу до джерел народного національного мистецтва. Розвиток образотворчого мистецтва (Іван Марчук, Федір Гуменюк, Андрій Чебикін, Олександр Ройтбурд, Василь Цаголов, Андрій Криволап, Євгенія Гапчинська та ін.).

Театральне мистецтво (Роман Віктюк, Андрій Жолдак, Богдан Ступка, Ада Роговцева, Анатолій Хостікоєв та ін.). Новаторська діяльність Івано-Франківського національного музично-драматичного театру ім. Івана Франка.

Історична тематика вітчизняного кіноматографа (О. Янчука – драма «Нескорений», Ю. Іллєнка – «Молитва за гетьмана Мазепу», В. Савельєва – «Таємниця Чингіз-хана», М. Мащенка – «Богдан-Зіновій Хмельницький», Олеся Саніна – «Поводир, або Квіти мають очі»**.**

Суперечливі тенденції розвитку музичного мистецтва: прагнення осягнути історичний шлях українського народу і популярна музика від фолку до acid джазу.

В архітектурі: проблема гармонійного поєднання нової архітектури й історико-архітектурного середовища.

Культурно-мистецька творчість української діаспори.

План

1. Умови та тенденції розвитку національної культури в незалежній Україні.
2. Напрямки історіографічних студій.
2. Розвиток освіти та літератури.
3. Розвиток культури і мистецтва в Україні.
4. Культурна творчість української діаспори

Завдання для самостійної роботи до теми 2.4.

1. Дайте характеристику новій соціально-культурній ситуації в Україні в сучасних умовах.

2. Охарактеризуйте розвиток освіти на сучасному етапі.

3. Висловіть вашу думку стосовно ситуації поліконфесійності та її впливу на культурний ландшафт сучасної України

4. Визначте роль і місце української «діаспорної» культури в історії української культури. Перелічіть найбільш знакові та впливові постаті цієї культури.

5. Визначте основні тенденції в сучасному театральному мистецтві.

6. Проаналізуйте стан і проблеми народного мистецтва на сучасному етапі.

7. Дайте характеристику розвитку культури національних меншин в Україні.

Література: 3, 4, 5, 7, 9, 10, 11, 12, 16, 17, 19. 21, 22.

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 2

Модульна контрольна робота (письмова)

Варіант 1.

1. Культурний рух періоду Української Центральної Ради.
2. «Українізація» 20-х років ХХ століття: сутність і наслідки.
3. Біполярність української історіографії культури в 30–80-х роках ХХ ст.
4. Умови та тенденції розвитку національної культури в незалежній Україні.

Варіант 2.

1. Розвиток української культури періоду Гетьманату Скоропадського.
2. Культурна творчість української діаспори.
3. Здобутки та втрати української культури в другій половині 40-х – першій половині 60-х рр. ХХ ст.
4. Державна культурна політика незалежної України.

МОДУЛЬ 3. БІБЛІОГРАФІЯ ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

Тема 3.1. Виникнення та історичний розвиток бібліографії

Анотація до лекції 3.1.

Виникнення та початковий період розвитку бібліографічної діяльності. Визначення і різні трактування терміну «бібліографія». Книга – об’єкт бібліографії. Початкові форми існування бібліографії. Найдавніші бібліографічні

праці. Бібліографічна діяльність у давній і античній культурі. Бібліографічні пам'ятки Середньовіччя. Бібліографічні списки Київської Русі.

Бібліографія і книгодрукування. Бібліографія на західноукраїнських землях. О. Лазаревський – засновник наукової історичної бібліографії.

Функції бібліографії. Бібліографія як специфічна галузь історичної науки. Бібліографія як спеціальна історична дисципліна. Бібліографічні покажчики. Державні стандарти з бібліографічної термінології. Державні стандарти України. Становлення національної бібліографії України.

План

1. Зародження бібліографії, різні погляди трактування терміну «бібліографія».
2. Функції бібліографії.
3. Зародження та розвиток наукової бібліографії.
4. Становлення національної бібліографії України, діяльність НПБУ; робота українських бібліографів.
5. Характеристика національної бібліографії України на сучасному етапі.

Завдання для самостійної роботи до теми 3.1.

1. Надайте визначення поняття «бібліографія».
2. Назвіть перші бібліографічні праці.
3. Обґрунтуйте періодизацію бібліографії української історії.
4. Яка мета і завдання бібліографії як навчальної дисципліни?
5. Охарактеризуйте етапи розвитку бібліографії історії української культури.
6. Визначте функції біюліографії.
7. Назвіть центри і установи національної бібліографії.
8. Наведіть приклади впровадження новітніх інформаційних технологій у бібліографічній діяльності..
9. Які знання і навички з бібліографії необхідні аспіранту для успішної наукової діяльності?
10. Складіть бібліографічний список використаних джерел.

Література: 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 12, 21, 22.

Тема 3.2. Види й особливості бібліографії історії української культури

Анотація до лекції 3.2.

Загальна і спеціальна бібліографія. Бібліографічні служби в національній системі науково-технічної інформації (НС НТІ). Завдання загальної та спеціальної бібліографії. Науково-допоміжна бібліографія та система науково-допоміжних посібників. Рекомендаційна бібліографія та система рекомендаційно-бібліографічних видань. Бібліографія бібліографії – особливості покажчиків бібліографічних посібників (БП). Методи роботи з бібліографічними довідниками, покажчиками та посібниками.

Створення національної бібліографії державно-національного змісту. Автоматизований банк даних «Державна бібліографія». Автоматизована система «Централізована каталогізація та інформування про нові видання України». Створення зведеного ЕК (електронного каталогу) друкованої продукції держави. Централізований БО (бібліографічний опис) видань. Книжкова палата України та НБУВ – провідні установи, що започатковують створення автоматизованих інформаційних ресурсів, БД (бази даних) національної бібліографії України.

Бібліографічний облік вітчизняних періодичних і продовжуваних видань. Інформаційна система «Друковані засоби масової інформації» (газет, журналів, збірників, бюлетенів, книжкових серій), їх відображення в базі даних і державному бібліографічному покажчику.

Періодизація бібліографії української історії. Етапи розвитку бібліографії історії української культури. Формування у аспірантів бібліографічної культури історико-культурологічних досліджень.

План

1. Загальна та спеціальна бібліографія.
2. Зародження і розвиток наукової бібліографії.
3. Бібліографія як специфічна галузь історичної науки.
4. Загальна періодизація бібліографії історії української культури.
5. Етапи розвитку бібліографії історії української культури.

Завдання для самостійної роботи до теми 3.2.

1. Визначте суть загальної і спеціальної бібліографії.
2. Наведіть етапи зародження і розвитку наукової бібліографії.
3. Особливість бібліографії в історичній науці.
4. Висвітліть загальну періодизацію бібліографії історії української культури.
5. Виділіть етапи розвитку бібліографії української культури.
6. Охарактеризуйте розвиток національної бібліографії історії української культури на сучасному етапі.

Література: 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 21, 22.

Тема 3.3. Бібліографічна діяльність як вид аналітико-синтетичної та наукової обробки джерел

Анотація до лекції 3.3.

Пошуково-бібліографічна діяльність науковців у бібліотеках, архівах, музеях і в мережі Інтернет. Методикою пошуку та виявлення історіографічних джерел. Довідково-пошуковий апарат. Використання ресурсів бібліотек: алфавітний, систематичний і предметний каталоги, каталоги окремих фондів, каталоги архівних документів, картотеки персоналій, статей періодичних і

продовжуваних видань, авторефератів і дисертацій, навчально-методичних видань тощо. Використання довідково-пошукових систем мережі Інтернет.

Бібліографічний опис джерел інформації. Аналітичний опис (опис статті з періодичного видання або частини книги). Бібліографічні списки наукового дослідження. Методика складання бібліографічного списку до наукової роботи. Вимоги керівних документів до оформлення списку використаних джерел.

Складання бібліографічних списків (використаних джерел, літератури з теми, довідкових видань, електронних ресурсів та документів тощо).

План

1. Пошуково-бібліографічна діяльність.
2. Формування навичок складання бібліографічних списків до наукових досліджень.
3. Правила складання бібліографічних списків до наукових робіт.
4. Основні складові бібліографічного опису.
5. Загальні правила цитування та посилання на використані джерела при написанні дисертації**.**
6. Оформлення списку використаних джерел.

*Завдання для самостійної роботи до теми 3.3***.**

1. Назвіть шляхи оволодіння навичками пошуково-бібліографічної діяльності. Складіть власний план пошуку інформації з певної теми.
2. Здійсніть пошук бібліографічних джерел відповідно до розробленого плану.
3. Наведіть сучасні проєкти розвитку бібліографії, які реалізуються державними установами та бібліотеками України.
4. Перечисліть основні складові бібліографічного опису.
5. Сформулюйте правила цитування та посилання на використані джерела при написанні дисертації.
6. Скласти та відредагувати список джерел із теми власного наукового дослідження.

Література: 3, 4, 5, 8, 9, 10, 22.

Тема 3.4. **Бібліографічні стандарти, бібліографічні описи та бібліографічні посилання**

Анотація до лекції 3.4.

Бібліографічні стандарти: *ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 «Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання»* та *ДСТУ ГОСТ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання».*

Бібліографічні описи та їх класифікація. Бібліографічний запис. Роль бібліографічного опису. Однорівневий і багаторівневий бібліографічний опис. Об'єкти бібліографічного опису. Монографічний бібліографічний опис. Зведений бібліографічний опис. Аналітичний бібліографічний опис, Авторський і безавторський бібліографічний опис.

Основні елементи бібліографічного опису: обов'язкові та факультативні. Мова бібліографічного опису. Пунктуація в бібліографічному описі. Приклади оформлення документів у списку літератури відповідно до ДСТУ 7.1:2006.

Види бібліографічних посилань. Стандарт ДСТУ 8302 2015. Коротке бібліографічне посилання. Повне бібліографічне посилання. Підрядкове бібліографічне посилання. Внутрішньотекстове бібліографічне посилання. Позатекстове бібліографічне посилання. Повторне бібліографічне посилання. Комплексне бібліографічне посилання. Особливості складання бібліографічного посилання на архівний документ.

План

1. Бібліографічні стандарти.
2. Бібліографічні описи та їх класифікація.
3. Основні елементи бібліографічного опису.
4. Приклади оформлення документів у списку джерел відповідно до ДСТУ 7.1:2006.
5. Види бібліографічних посилань. Стандарт ДСТУ 8302:2015.
6. Особливості складання списків у залежності від числа авторів, архівних джерел та електронних ресурсів.

Завдання для самостійної роботи до теми 3.4.

1. Ознайомтеся з правилами складання бібліографічних списків до наукових робіт:
2. Сформулюйте загальні правила цитування та посилання на використані джерела при написанні дисертації.
3. Назвіть вимоги до оформлення списку використаних джерел.
4. Особливості складання бібліографічного опису на документи, що мають 1, 2, 3, 4 і більше авторів, не мають автора, збірники)
5. Складання бібліографічних описів відомчих видань.
6. Які особливості складання бібліографічних описів багатотомних видань?
7. Які особливості складання бібліографічних списків архівних джерел?
7. Складання бібліографічних описів електронних ресурсів.
8. Складання аналітичного бібліографічного опису.
9. Відповідно до вимог складіть список джерел із теми (тема може відповідати темі наукового дослідження, над яким Ви працюєте).

Література: 3, 4, 5, 7, 8, 21, 22.

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 3

Модульна контрольна робота (письмова)

Варіант 1
1. Термінологічні поняття бібліографії.
2. Загальні правила цитування та посилання на використані джерела.
3. Загальна та спеціальна бібліографія.
4. Бібліографічні описи та їх класифікація.

Варіант 2
1. Етапи розвитку бібліографії історії української культури.
2. Оформлення списку використаних джерел.
3. Методи роботи з бібліографічними довідниками, покажчиками та посібниками.
4. Види бібліографічних посилань. Стандарт ДСТУ 8302 2015.

4. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ

(за формами контролю)

№ з/п	Назви виду роботи, способи набуття знань	Бали за 1 заняття	Бали за всі заняття (максимальні)	Бали за всі заняття (максимальні)	Бали за всі заняття (максимальні)	Бали за всі заняття (максимальні)
			1 модуль	**2 модуль**	**3 модуль**	**4 модуль**
1	Відвідування лекцій і участь в аудиторній роботі	1	4х1=4	4х1=4	4х1=4	4х1=4
2	Участь у семінарських заняттях	4	3х4=12	3х4=12	3х4=12	3х4=12
3	Модульна контрольна робота	4	1х4=4	1х4=4	1х4=4	1х4=4
	Усього за модуль		**20**	**20**	**20**	**20**
	Залік	**20**				
	Разом з дисципліни	**20+20+20+20+20 = 100 балів**				

5. ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ

1. Періодизація розвитку української культури.

2. Витоки формування української культури.
3. Трипільська культура: духовна й матеріальна.
4. Релігійні вірування та міфологія давніх слов'ян.
5. Побут і звичаї давніх слов'ян.
6. Християнізація – рушій нових культурних процесів у Київській Русі.
7. Київська Русь – якісно новий етап у розвитку слов'янської культури.
8. Виникнення слов'янської писемності, бібліотек і шкіл Київської Русі.
9. Архітектура доби Київської Русі.
10. Розвиток літератури в Київській Русі. Літописання.
11. Театральне мистецтво, музика, танок доби Київської Русі.
12. Осередки соціального й культурного життя Галицько-Волинського князівства.
13. Розвиток будівельної справи у Галицько-Волинському князівстві.
14. Літописна пам'ятка Галицько-Волинського князівства.
15. Історичні умови розвитку культури Литовсько-польської доби.
16. Братства та їх роль у піднесенні національної культури.
17. Ренесансні ідеї в українській культурі XVI–XVII століть.
18. Розвиток освіти в Україні XVI – першій половині XVI I століть.
19. Початки книгодрукування. Видавничі осередки в Україні.
20. Берестейська церковна унія та її історико-культурні наслідки.
21. Острозька академія як освітній і культурний центр.
22. Культурно-просвітницька діяльність Петра Могили.
23. Полемічна література як елемент української ренесансної культури. Іван Вишенський, Христофор Філарет.
24. Архітектура, живопис, скульптура, театральне та музичне мистецтво України XIV – першої половини XVII століть.
25. Скоморохи як явище давньоруської культури (XIII–XVII ст.).
26. Усна народна творчість в українській культурі XVII століття.
27. Козацтво як явище історії та культури.
28. Козацькі літописи Самовидця Г. Граб'янки, С. Величка, Я. Лизогуба.
29. Церковне зодчество українського козацтва.
30. Український епос XVII–XVIII століть.
31. Українське бароко як нове світовідчуття й мистецтво.
32. Особливості українського бароко в літературі, театрі, музиці.
33. Барокова архітектура України.
34. Києво-Могилянська академія у XVIII столітті. Утворення колегіумів.
35. Діяльність гетьмана І. Мазепи щодо розбудови української культури.
36. Гуманістичний характер творчості Г.С. Сковороди.
37. Музична культура XVIII століття в Україні.
38. Традиційно-побутова культура України середини XVII – кінця XVIII століть.
39. Український дерев'яний храм як історико-мистецький феномен.
40. Вертеп в українській культурі.
41. Українське національно-культурне відродження як феномен. Генезис і періодизація доби українського Відродження XIX століття.

42. Національно-культурне відродження в Галичині, його особливості.
43. Розвиток освіти та науки в першій половині XIX століття. Відкриття перших університетів.
44. Класицизм, романтизм і реалізм в українській культурі XIX століття.
45. Кирило-Мефодіївське товариство та його вплив на розвиток культури в Україні.
46. Т.Г. Шевченко як родоначальник революційно-демократичного напряму в українській культурі.
47. М.І. Костомаров та П.О. Куліш у розвитку української фольклорно-етнографічної та джерелознавчої науки.
48. Громади 70-80-х років XIX століття та розвиток української культури.
49. Початки нового українського театру (перша половина XIX століття).
50. Українська театральна культура другої половини XIX століття.
51. Аматорський театр другої половини XIX століття.
52. Жанрові особливості українського живопису XIX століття.
53. Українська музична школа XIX століття: С. Гулак-Артемовський, М. Лисенко.
54. Кобзарство як соціально-культурне явище.
55. «Руська трійця» та її діяльність на ниві культури.
56. Діяльність Наукового товариства ім. Т.Г. Шевченка.
57. Л. Українка та І. Франко в українському національно-культурному русі.
58. М.С. Грушевський у національно-культурному розвитку України.
59. Архітектурні пам'ятки XIX століття.
60. Українська культура Східної і Західної України на початку XX століття.
61. Художні течії та напрями в українському мистецтві XX століття.
62. Авангардні напрями в мистецтві XX століття.
63. Здобутки української культури доби Центральної Ради.
64. Організації українських художників 1917–1921 рр. Бойчукісти.
65. Українська культура Гетьманської держави (1918 р.).
66. «Українізація» 20-х років XX століття як соціокультурний процес.
67. Принципи культурної політики радянської влади в Україні 1921–1939 років.
68. Український театр 20–30-х років XX століття. Лесь Курбас.
69. Виникнення та розвиток кіномистецтва в Україні.
70. О. Довженко у розвитку української культури.
71. Суспільно-культурна діяльність М. Хвильового.
72. Монополізація комуністичною владою духовного життя 30-х років XX століття.
73. Культурне життя на західноукраїнських землях у 20-30-ті роки XX століття.
74. Діяльність товариства «Просвіта» в Західній Україні.
75. Культурне життя в роки Другої світової війни.
76. Українська культура періоду хрущовської «відлиги». Рух «шестидесятників».

77. Тенденції та явища суспільно-культурного розвитку України в роки «застою».
78. Політика русифікації культурного життя України XX століття.
79. Українська інтелігенція часів «перебудови».
80. Державна культурна політика незалежної України.
81. Відродження й розвиток української культури в умовах розбудови державності.
82. Розвиток образотворчого мистецтва в незалежній Україні.
83. Музичне мистецтво: стан і перспективи розвитку.
84. Здобутки вітчизняного кіномистецтва.
85. Розвиток сучасної української літератури.
86. Розвиток театрального мистецтва в сучасній Україні.
87. Культурний доробок української діаспори.

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧА

Відповідь здобувача оцінюється на:

Оцінку А (90-100) – якщо повно та глибоко, розгорнуто, правильно та обґрунтовано викладено матеріал:

- здобувач виявляє глибокі знання усієї програми навчальної дисципліни;
- відображає чітке знання термінів, правильно формулює відповідь, робить власні висновки та узагальнення;
- застосовує теоретичні знання на практиці, робить власні висновки та узагальнення;
- володіє навичками івент-аналізу масових та елітарних практик;
- розуміє можливості сучасних наукових методів та володіє цими методами на рівні, необхідному для вирішення практичних завдань, що постають при виконанні професійних обов'язків.

- **Оцінку В (82-89)** – якщо правильно та обґрунтовано викладено матеріал:
  - здобувач виявляє знання усієї програми навчальної дисципліни;
  - відображає чітке знання термінів, правильно формулює відповідь, робить певні узагальнення;
  - але відповідь не містить усіх необхідних відомостей про предмет запитання;
  - наявні незначні неточності у виконанні практичних завдань.
- **Оцінку С (74-81)** – якщо правильно викладено матеріал:
  - відображає знання термінів, логічно формулює відповідь, але наявні незначні недоліки у розкритті змісту понять, категорій, закономірностей, нечіткі їхні характеристики;
  - наявні неточності у виконанні практичних завдань.
- **Оцінку D (64-73)** – якщо відповідь здобувача є поверхневою, недостатньо аргументованою:
  - є неповною, не містить усіх необхідних відомостей про предмет запитання;

- є не зовсім правильною: наявні недоліки у розкритті змісту понять, категорій, закономірностей, нечіткі їх характеристики;
- свідчить про наявність прогалин у знаннях, зокрема не засвідчує повною мірою знання основних понять, концепцій, категорій;
- не містить посилань на літературу;
- викладена з порушенням логіки подання матеріалу.
- містить багато граматичних, грубих стилістичних помилок і виправлень;

➢ **Оцінку E (60-63)** – якщо відповідь здобувача є поверхневою:
- свідчить про наявність прогалин у знаннях, зокрема не засвідчує повною мірою знання основних понять, концепцій, категорій;
- викладена з порушенням логіки подання матеріалу.

➢ **Оцінку FX (35-59)** – якщо здобувач не відповів на поставлене питання або відповідь є неправильною:
- не розкриває сутності питання, або ж допущено грубі змістовні помилки, які свідчать про відсутність відповідних знань у здобувача чи їх безсистемність та поверховість;
- не знає основних положень навчальної дисципліни та принципів аналізу ситуацій; не вміє сформулювати власну думку та викласти її.

➢ **Оцінку F (1-34)** – якщо здобувач не відвідував заняття, не відпрацював їх, не проявляв бажання пізнавати навчальну дисципліну.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	**Оцінка ECTS**	**Оцінка за національною шкалою**	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	**для заліку**
90–100	A	Відмінно	зараховано
82–89	B	Добре	
74–81	C		
64–73	D	Задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	незадовільно з можливістю повторного складання
1–34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

7. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Публікації науково-педагогічного працівника за темою дисципліни:

1. Литвин С.Х. Культурна дипломатія доби Директорії Української Народної Республіки. Культурні та мистецькі студії XXI століття: науково-практичне партнерство : матеріали Міжнар. симпозіуму, 6 черв. 2019 р. / М-во культури України, Нац. акад. керів. кадрів культури і мистецтв. Київ : НАКККіМ, 2019. С. 305–308.
2. Литвин С.Х. Культурно-освітня робота в таборах інтернування армії Української народної республіки // 100 років української культури в екзилі : збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції, Київ, 9–10 грудня 2021 р. Київ : НАКККіМ, 2021. С.16-20.

Основна література:

3. Історія української культури / В.П. Мельник, М.В.Кашуба, А.В. Яртись. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2012. 482 с.
4. Історія української культури. Навч. посібник /за ред. В.А. Качкана. Київ: Просвіта, 2016. – 368 с.
5. Кордон М.В. Історія української культури. Київ. Просвіта, 2017. 336 с.
6. Огієнко І. Українська культура. Коротка історія культурного життя українського народу. Київ. Центр навчальної літератури, 2020. 141 с.
7. Павлова О., Мельничук Т. Історія української культури. Київ. Центр навчальної літератури, 2019. 340 с.
8. Романюк М. М. Загальна і спеціальна бібліографія : навч. посібник для студ. 2-е вид., випр. Львів : Світ, 2003. 95 с.
9. Хома І. Я. Історія української культури: навч. посібник / І. Я. Хома, А. О. Сова, Ж. В. Мина; за ред. І. Я. Хоми. Друге видання, доповнене. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2013. 356 с.
10. Шейко В.М. Історія української культури. Київ. Кондор, 2017. 271 с.

Допоміжна література:

11. Добровольська В.В. Державна політика в галузі культури України: стан та розвиток системи управління документацією : монографія / М-во культури України, Нац. акад. керів. кадрів культури і мистецтв. К. : НАКККіМ, 2017. 232 с.
12. Добровольська В.В. Інформаційно-документаційне забезпечення розвитку соціокомунікаційного простору культури України. Монографія. Київ : НАКККіМ, 2020, 445 с. Задорожний В., Кундрат Ю. Курс історії української культури (IX–XXI ст.) : навч. посіб. для студентів-україністів. Ужгород: Ґражда, 2009. 432 с.
13. Іванова Л.Г. Національна ідентичність і державницька ідея в Україні (остання чверть XVIII – 60-ті роки XIX ст.): Історичні розвідки Київ : Фенікс, 2017. 368 с.
14. Ідеї, смисли, інтерпретації образотворчого мистецтва: Українська теоретична думка XX століття: Антропологія / Упоряд. Р.М.Яців. Частина 3. Львів: Львівська національна академія мистецтв; Інститут народознавства НАН України; Простір-М, 2019. 960 с.

15. Історія української культури /За заг. ред. І.Крип'якевича. Київ : Либідь, 1994. 650 с.
16. Калакура Я.С., Рафальський О.О., Юрій М.Ю. Ментальний вимір української цивілізації. Київ : Генеза, 2017. 560 с.
17. Лукань В.Г. Історія українського мистецтва. Курс лекцій. Івано-Франківськ : видавець Третяк І.Я., 2010. 192 с.
18. Падовська О. М. Українська та зарубіжна культура: конспект лекцій Львів, 2002. 65 с.
19. Плохій С. Брама Європи. Історія України від скіфських воєн до незалежності / Пер. з англ. Р. Клочко. Х., 2016. 496 с.
20. Сухораба І. Фізичне виховання запорізьких козаків у творах Дмитра Яворницького / Ілля Сухораба, Олена Падовська // День студентської науки : зб. матеріалів щоріч. студент. наук. конф. Львів, 2018. С. 28-30.
21. Художня культура України : навч. посіб. За заг. ред. Л. М.Масол. Київ: Вища шк., 2006. 239 с.
22. Шейко В. М., Тишевська Л. Г. Історія української культури : навч. посібник. Київ. Кондор, 2010. 264 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

1. Електронний каталог Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. UTL: http://library.nakkkim.edu.ua/
2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. UTL: http://www.nbuv.gov.ua/
3. Електронна бібліотека – підручники. UTL: http://www.info-library.com.ua/
4. Національна історична бібліотека України. UTL: www.nibu.kiev.ua/
5. Наукова періодика України. Сайт електронних видань вищих навчальних закладів і наукових установ України. URL: http://journals.uran.ua